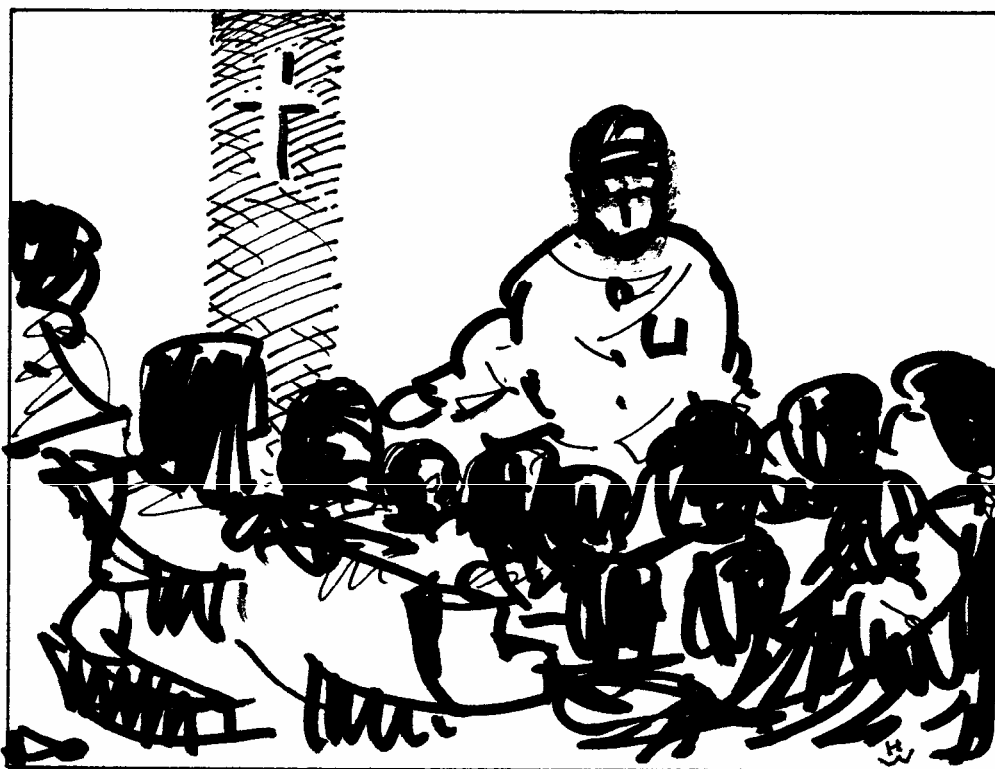

Åndeligt lederskab

- hyrde- og læreransvaret i LM

Vejledning

fra Luthersk Missionsforenings landsstyrelse

November 2003

Hillerød

Indledning

Luthersk Missionsforenings (LM) formål er »at virke for evangeliets fremme gennem en samlet og ordnet anvendelse af de kræfter og gaver, som Gud giver.« Jf. vedtægterne. Dette formål må søges virkeliggjort ud fra LM's selvforståelse. Både som en organisation med *forenings* karakter, som det kommer til udtryk i vedtægterne. Og ikke mindst ud fra den forståelse, at LM overordnet betragtes et fællesskab af Guds folk og derfor også har *menigheds* karakter. Det betyder, at LM's møder med rette kan sidestilles med menighedens sammenkomster i Ny Testamente.

Her er det afgørende, at vi vil lade os vejlede af Guds ord. Både i forståelsen af hvad kirke og menighed er og med hensyn til, hvordan tjenester og opgaver i fællesskabet varetages. Det bør ske så langt, som de bibelske udsagn lader sig omsætte ind i nutiden.

Bibelteologisk grundlag

Menigheden

Menigheden (græsk: ekklesia) er at forstå som Guds folk - summen af dem, der ved dåb og tro hører Jesus til. Den er et åndeligt fællesskab, der i Ny Testamente bl.a. bliver beskrevet billedligt som f.eks. et tempel, et legeme, en hjord. Det er billeder, der hver for sig siger noget om karakteren af fællesskabet - både med hensyn til den verdensomspændende kirke og lokalmenigheden.

Det almindelige præstedømme

Grundlæggende for at forstå varetagelsen af tjenester og opgaver i menigheden er »det almindelige præstedømme«.

I den gamle pagt stod det levittiske præstedømme, der specielt koncentrerede sig om ypperstepræsten, i en midlerposition mellem Gud og folket. Præstedømmet havde ansvar for *på folkets vegne* at frembære ofre og forbøn, og for *på Guds vegne* at tale til folket, undervise i loven og velsigne i Guds navn.

I den nye pagt har offerpræstefunktionen fået sin opfyldelse i Kristus, der nu er ene mellemmand mellem Gud og mennesker (Hebr. 10,21). Ny Testamente bruger derfor aldrig præstetitlet (græsk: hieruus) om en menighedsleder eller nogen anden speciel menighedstjeneste. Men samtidig med at Jesus er den nye pagts ypperstepræst, er alle kristne i kraft af dåben og troen delagtige i et »kongeligt præsteskab« (jf. 1. Pet. 2,9-10). Dette er det almindelige præstedømme. Hele Guds folk har nu del i at frembære takoffer i form af lovprisning, tilbedelse og tjeneste over for *Gud* og at vidne og tjene i ord og gerning over for *mennesker*.

Luther peger - bl.a. i brevet til Bøhmerne - på nogle hovedområder, som alle kristne i den nye pagts tid har samlet op efter den gammeltestamentlige præst:

- 1) at vidne / forkynde / lære
- 2) at døbe
- 3) at forvalte nadveren
- 4) at binde og løse fra synd ved brug af lov og evangelium i forkyndelse og skriftemål
- 5) at ofre sig selv i tilbedelse, lovprisning og tjeneste
- 6) at bede for andre
- 7) at dømme om læren

Dette sorterer principielt under det almindelige præstedømme som en ret og en pligt for alle kristne. Det betyder dog ikke, at alle skal gøre alt. Det er op til menigheden at fordele tjenester og opgaver ud fra, hvad der er tjenligt for evangeliets sag og ud fra de enkeltes nådegaver. Ny Testamente er desuden optaget af, at funktioner og tjenester i menigheden er underlagt nogle ordenskriterier.

Den enkeltes tjeneste og funktion er altså:

- baseret på det almindelige præstedømme
- bestemt af nådegaveudrustning
- afhængig af Guds og menneskers kald
- reguleret efter hvad Guds ord siger om bl.a. ordningsforhold

Nådegaverne

Nådegaverne er en åndelig udrustning, som Gud giver til kristne med henblik på tjeneste i og for menigheden, jf. »...får hver enkelt til fælles gavn«, 1. Kor. 12,7. Nådegaverne skal tjene Guds mangfoldige nåde og har dermed også en mangfoldighed af former. Ny Testamente har lister over forskellige nådegaver. Disse lister skal imidlertid ikke opfattes som fuldstændig dækkende. Grundlæggende formidles alle åndelige gaver ved Helligåndens gerning gennem nådemidlerne. Det gælder også nådegaverne. Guds ord tilskynder til at bede om nådegaver, som menigheden mangler.

1. Pet. 4,11 anfører groft betragtet to hovedtyper af nådegaver:

- a) den, der *taler*...
- b) den, der *tjener* ...

Begge skal tjene Guds frelseshusholdning. Der er behov for begge hovedtyper i ethvert fællesskab af Guds folk. Til »den, der *tjener*« hører ikke kun diakonien, men også styreansvaret.

Baseret på den gudgivne nådegaveudrustning opregner Ef. 4,11 ff. en række tjenester i menigheden, der hver for sig hovedsagelig har med *forkyndelse og vidnesbyrd* at gøre. Det er tjenester som:

- 1) apostel
- 2) profet
- 3) evangelist
- 4) hyrde
- 5) menighedslærer

»Tale-funktioner«

Der er med andre ord en vis variation af tjenester, når det gælder »tale-funktioner« i menigheden.

Nogle stikord kan måske indkredse, hvad de enkelte betegnelser dækker over:

- Apostel:* Åbenbaringsbærer og -formidler (Luk. 10,16; Johs. 15,27; Ap.G. 1,21-26; 1. Kor. 9,1). En funktion, der er ophørt i og med at Guds åbenbaring er afsluttet (jf. Åb. 22,18f.). Denne kategori findes altså ikke blandt menighedens tjenester i dag.
- Profet:* Her er næppe tænkt på de gammeltestamentlige åbenbaringsbærere, men en tjeneste i den nye pacts menigheder, som bliver omtalt adskillige steder i Ny Testamente - både i Ap.G. og i brevene. (Ap.G. 2,17; 1. Kor. 11,4 f.; 1. Kor. 14,3 og 29 ff.). En vidne- og forkynderfunktion, der tjener til opbyggelse, formanig og trøst - til forskel fra den systematiske læretale og det myndigt tilrettevisende. Åndsbåren tale af Guds ord ind i den aktuelle, konkrete situation. Kan være spontan såvel som forberedt og ordnet, omrejsende såvel som stationær. Ny Testamente giver flere eksempler på, at kvinder taler profetisk, jf. ovenstående henvisninger.
- Evangelist:* Ordet »evangelist« (2. Tim. 2,5) bliver brugt få steder. Men det græske ud-sagnsord »evangelizein« bliver ofte anvendt – på dansk oversat lidt forskelligt. Der er tale om en vidnefunktion - en, der taler til vækkelse og omvendelse, typisk rettet imod ikke-kristne, som f.eks. Filip i Ap.G. 8,26 ff.). Ikke en ledende og styrende funktion, ikke specielt lærende. Stationær eller omrejsende, måske især det sidste. Indordnet under hyrde- og lærertjenesten. Åben for kvinder såvel som mænd.
- Hyrde:* Overordnet omtales Jesus som hyrden eller overhyrden. (Johs. 10; 1. Pet. 5,4). I menigheden en overordnet lederfunktion, uddelegeret af overhyrden. Forskellige betegnelser anvendes tilsyneladende forholdsvis sideordnet: hyrde (græsk: poimén), tilsynsmand (græsk: episkopos) og ældste (græsk: presbyteros). Ofte i »parløb« med menighedslærer, men med en bredere funktion end læreren. (Ap.G. 20,28, 1. Pet. 5,2). Hyrden holder sammen på hjorden, sørger for sund og tilstrækkelig åndelig næring, værner mod fjenderne, giver den enkelte omsorg, pleje og trøst, formaner og leder på ret vej, sørger for menigheds- og læretugt. Kan være både stationær og omrejsende. Ikke åben for kvinder.

Lærer: Menighedslæreren tager vare på en læremæssig fremstilling af det kristne budskab - ofte i undervisningsform. Forkyndelse (græsk: kerygma) er i Ny Testamente ofte sammenknyttet med lære (græsk: didaskalia). Kristendommen er i én forstand lære. Lærerfunktionen fører den apostoliske overlevering videre, tager vare på indlæringen i de grundlæggende kristne sandheder, men også på, at Guds folk får del i hele Guds råd til frelse. Værner læren mod forfalskning, er aktiv i lærestridigheder og har en overordnet og prøvende funktion over for evangelisten og den profetiske tale. (1. Tim. 2,7; 1. Tim. 3,2; 2. Tim. 1,11). Ikke åben for kvinder. (1. Tim. 2,12).
NB: Det er vigtigt at være opmærksom på, at ordet »lærer« i denne sammenhæng ikke er lig med at udøve pædagogisk virksomhed eller at være pædagog. *Det går på ansvaret for læresubstansen i menigheden.*

Det åndelige lederskab er i *forkynderopgaver* specielt henlagt til *hyrder og lærere*. Det varetages imidlertid ikke kun gennem forkyndelse, men også i *styrefunktioner*.

Styrefunktioner

Styrefunktionen har medansvar for, *at* Guds ord forkyndes, *hvordan* det forkyndes, *at* Guds frelsesrådslutning forkyndes i hele sin bredde, og *at* hjorden værnes mod såvel læremæssige som etiske udskejelser (menighedstugt).

Når det gælder opgaver og funktioner som menighedsledere med styreansvar, finder vi i Ny Testamente flere forskellige betegnelser: *ældste, tilsynsmænd, hyrder, forstandere*. Der er ikke nogen klar angivelse af, hvilke opgaver hver af disse tjenester tog vare på. Om ikke de er identiske, så er der i hvert fald en del overlapninger - både med hensyn til betegnelserne og de funktioner, de refererer til. (Se f.eks. Ap.G. 20,17 og 28, 1. Tim 5,17; Ef. 4,11). Et skrift-afsnit som Tit. 1,5-9 antyder noget om, hvad en ældste og tilsynsmand skal påtage sig.

De nytestamentlige skrifter tilskynder ikke så få steder til ordnede forhold i menighederne. Men det er også værd at hæfte sig ved, at det *ikke nødvendigvis* betyder *samme menighedsopbygning i alle menigheder*. Når det gælder menighedsforhold og tjenester, er det en vigtig pointe, at Ny Testamente ikke forpligter os på noget ensartet, men i høj grad er åben for variation - fra sted til sted og fra tid til anden.

En anden pointe er *det delte lederskab*: at ikke alt samles på én person, men fordeles på legemets forskellige lemmer i en »samlet og ordnet anvendelse af de kræfter og gaver, som Gud giver«. Når det gælder en bibelteologisk vurdering af hyrdetjenesten, er det også værd at mærke sig, at man ikke nødvendigvis i den enkelte menighed opererer med hyrde i éntal. Man kan godt have flere hyrder i én lokalmenighed. En *kollektiv* hyrdetjeneste er altså mulig. Faktisk forekommer betegnelsen »ældste« i flertal de allerfleste steder i Ny Testamente.

Ordningsteologien

Den enkeltes tjeneste må bero på nådegaveudrustningen, som kan være forskellig - også inden for den samlede betegnelse *forkyndelse*. Som omtalt i afsnittet »Tale-funktioner« oven for. I den forbindelse er det vigtigt at understrege, at nådegaverne er underordnet Guds ords anvisninger. Det betyder, at nådegaveforståelsen i vidne- og forkynneropgaver må holdes sammen med *ordningsteologien*. (Det vil sige den såkaldte kefalé-struktur i 1. Kor. 11,3 og Ef. 5,23-24. Kefalé er græsk og betyder hoved). I denne sammenhæng særlig det bibelske mønster for mandens og kvindens tjenester. (Jf. den bibelske argumentation i landsstyrelsens tilkendegivelse fra 1996 om »Tjenestedelingen mellem mand og kvinde i menigheden«). Når 1. Tim. 2,12 forbyder kvinder at optræde som lærere og i det hele taget at udøve autoritet over mænd, så må det indebære, at kvinder ikke kan indtage de poster i menigheden, der går under betegnelserne ældste, tilsynsmænd, hyrder, lærere og forstandere.

Menighedstjener

Det skal kort nævnes, at Ny Testamente også taler om funktionen som *menighedstjener* (græsk: diakonos). Ifølge 1. Tim. 3,8 ff. må der kræves stort set det samme af en menighedstjener som af en tilsynsmand, ældste, hyrde, lærer, forstander (1. Tim. 3,1 ff.). Som en oplagt parallel står der i Ap.G. 6, at nogle i menigheden har et særligt ansvar for Guds ord og bøn- nen, medens andre får et mere praktisk ansvar. Da denne funktion ikke indebærer et overordnet hyrde- og læreansvar, kan kvinder være menighedstjenere (1. Tim. 3,11; Rom. 16,1).

Hyrde og ældste i Luthersk Missionsforening

Hvem er da *hyrder og ældste i LM?*

Spørgsmålet kan også formuleres: *Hvem har ansvar for det åndelige lederskab i LM?* Det være sig på landsplan, men ikke mindst i den lokale sammenhæng. Spørgsmålet bliver måske oftere stillet i dag end tidligere.

Når man spørger efter hyrden er det vel ofte

- for at få råd og vejledning i åndelige spørgsmål
- for at vide, hvem der er berettiget til at udtale sig med åndelig myndighed
- for at vide, hvem man skal kontakte, når man ønsker forbøn for og salving af syge
- for at være bevidst om, hvor ansvaret er placeret med hensyn til menighedstugt
- for bedre at kunne håndtere grænserne i spørgsmålet om tjenstedeling mellem mand og kvinde

Styrelser

Når det gælder *styrelser*, så er det åndelige lederskab i LM (ældstefunktionen) placeret på tre niveauer:

Landsplan: I *delegeretmøde, landsstyrelse* og *missionsskolebestyrelse* i henhold til de opgaver, disse ledelsesorganer varetager: Bl.a. profilering i åndelige og læremæssige spørgsmål foruden kald af og tilsyn med medarbejdere med åndeligt lederansvar.

I givne situationer, hvor man finder behov for det, kan landsstyrelsen supplere sig med eksterne personer (»tillægs-ældste«) til drøftelse og afklaring af aktuelle temaer eller problemstillinger.

En række styrelser og udvalg, som f.eks. forlagsbestyrelse og Norea Radios bestyrelse, varetager også på forskellig måde et åndeligt lederskab. Men det gør de på et »mellemlider-niveau« med reference til landsstyrelsen, som er den overordnede instans, der har en tilsynsrolle - specielt i ansættelses- og afskedigelsessager. Ligesom for kredsstyrelsen (se nedenfor) kan der være enkeltsager, hvor kvindelige bestyrelsesmedlemmer af hensyn til 1. Tim. 2,12 må overlade til mændene at tage affære.

Afdelingsplan: I *afdelingsstyrelser*, som har ansvar for prædikantkaldelse og -tilsyn. Desuden er de tilsyns- og appelinstant for kredsstyrelserne i åndelige og læremæssige spørgsmål, og i forhold der har med menighedstugt at gøre. Det er vigtigt i LM-opbygningen, at denne instans findes som en

overordnet hyrde- og læreinstans. Dels som en instans, man fra kredse-
ne kan søge hjælp hos i spørgsmål, man ikke kan se sig igennem med
lokalt. Dels som en instans, der kan og har myndighed til at overvåge
åndelige og læremæssige forhold i de lokale kredse, og som i givne si-
tuationer selv aktivt kan gribe ind over for afsporinger.

Et årligt forum for afdelingsstyrelse, kredsstyrelser og prædikanter
kunne givetvis være en hjælp for afdelingsstyrelsen i sin funktion som
tilsynsmyndighed - med henblik på kredsens åndelige ve og vel. (Det
kunne eventuelt bare være afdelingsstyrelsen udvidet med nogle enkel-
te prædikanter). På dette årlige møde kunne man drøfte åndelige
spørgsmål og vejlede hinanden - eventuelt ved at fokusere på aktuelle
temaer eller problemstillinger.

Kredsplan:

Det er ikke mindst i den lokale sammenhæng, man spørger om, hvem
der varetager det åndelige lederskab. Generelt må det gælde, at den lo-
kale *kredsstyrelse* har ansvar for at lede arbejdet i kredsen - i henhold
til LM's vedtægter. Det betyder, at kredsstyrelsen har det åndelige an-
svar for alle arbejdsgrene i kredsen, for mødeplanlægningen såvel som
for de økonomiske dispositioner og alle de praktiske forhold - under
afdelingsstyrelsens tilsyn. (Her må man være opmærksom på, at der i
en kredsstyrelse kan forekomme enkeltsager - f.eks. i spørgsmål om
lære- og menighedstugt - hvor kvindelige kredsstyrelsesmedlemmer af
hensyn til 1. Tim. 2,12 bør fratræde ansvaret og overlade det til mæn-
dene. Det drejer sig i højere grad om *effektueringen* af beslutninger i
disse sager end om de *drøftelser*, der fører frem til beslutningerne.)

Kredsformanden har et særligt ansvar, fordi han skal samle trådene i
bestyrelsesarbejdet. Men også fordi han har et åndeligt ansvar i forhold
til kredsens medlemmer som enkeltpersoner. Her har han ansvar for at
styre, lede og træffe afgørelser.

Gennem hele LM's historie har man mange steder også haft personer
uden for kredsstyrelsen, som har varetaget åndelig vejledning og råd-
givning. Det har været personer, som har fungeret som *søjler i menig-
heden* i kraft af nådegaver og tillid.

Der bliver i dag spurgt efter større synlighed og tydelighed med hensyn
til denne funktion i den lokale kreds. For at imødekomme dette og for
at styrke det åndelige lederskab i den lokale forsamling, kunne man ty-
deligere angive nogle som forsamlingens *ældste*. Hvordan det i givet
fald konkret skal gøres, må der være frihed til at vurdere forskelligt fra
sted til sted - i forhold til kredsens størrelse, sammensætning, profil
med videre.

Ældsteråd. Nogle steder, hvor man finder det hensigtsmæssigt, kan det
være tjenligt at indføre et *ældsteråd* ved siden af kredsstyrelsen. Det
bør i givet fald inkludere nogle af kredsstyrelsens mandlige medlem-

mer. Men det kan også omfatte andre af forsamlingens åndeligt modne mænd – f.eks. eventuelle prædikanter i kredsen, en tidligere kredsformand eller andre, som har nådegaver til det, og som nyder den nødvendige tillid i kredsen. Er der ingen kaldede prædikanter i kredsen, kan man på en særlig måde knytte en af afdelingens prædikanter til den pågældende kreds og give vedkommende plads i ældsterådet. De ældste bør i givet fald klart angives over for forsamlingen, da det er væsentlig med tydelighed omkring, hvem der er kredsens ældste. Kredsstyrelsen har ansvar for at kalde eller udpege de ældste. Et ældsteråd vil nok typisk bestå af tre til fem personer. Det er vigtigt, at der er et godt samspil mellem kredsstyrelse og ældsteråd. Derfor bør ældsterådets opgaver være forholdsvis klart præciseret.

På baggrund af Guds ord må de ældstes opgave overordnet være at fungere som åndelige vejledere og rådgivere for enkeltpersoner, for kredsstyrelsen og for forsamlingen. De har et specielt medansvar for, at hjorden får tilstrækkelig, varieret og sund åndelig kost. Men de har også medansvar for opmærksomheden på og omsorgen for den enkelte i forsamlingen. Også hvis det eventuelt handler om at øve menighedstugt. (Men det må dog ikke udelukke, at der også uden for ældsterådet kan være nogle, som har nådegave og åndelig visdom til at vejlede og give sjælesorg til mennesker i vanskelige livssituationer).

Konkrete opgaver for ældsterådet kan være at hjælpe kredsstyrelsen med:

- at våge over forkyndelsen, at den er bibelsk, og at hele Guds råd lyder i forsamlingen. Ældsterådet rådgiver kredsstyrelsen i dette meget væsentlige anliggende.
- at være opmærksom på nådegaver til opgaver af forskellig art og at opmuntre og tilskynde til, at de kommer til udfoldelse.
- at tage ansvar for forbøn for syge (jf. Jak. 5,14-15).
- at tage vare på den svage tro, så den bevares, og dertil at være opmærksom på at hjælpe dem tilbage til det kristne fællesskab, som måtte være kommet på afstand.
- at rådgive om eventuel menighedstugt over for medlemmer, som i liv eller lære støder an imod, hvad Guds ord sætter som klare rammer for kristenlivet.

Hvor man har et ældsteråd, skal det jævnligt (mindst et par gange om året) mødes med kredsstyrelsen for at drøfte den åndelige situation i kredsen.

Det er tilrådeligt, at rammerne for en ældsteordning i lokale kredse ikke bliver for fastlåst, men at der gives rum for en vis variation. Det gælder også med hensyn til *sammensætningen* af ældsterådet. Hvor man ikke har et defineret ældsteråd, kunne en kredsstyrelse f.eks. godt gøre brug af at tilkalde nogle personer til et udvidet kredsstyrelsesmøde (det kunne være prædikanter eller andre, der er kendt for at have

åndelig indsigt og nyder almen tillid i forsamlingen). Nogle frimenigheder har valgt en ordning for ældsteråd og menighedsråd, som betyder, at ældsterådet er den overordnede instans, som menighedsrådet står til ansvar over for.

Hyrdefunktionen i forkyndelsen

Hyrdefunktionen i forkyndelsen er placeret hos *de kaldede prædikanter*, som altså tager vare på andre elementer af »det kollektive hyrdeansvar«. LM's prædikanter er for de flestes vedkommende kaldet af en afdelingsstyrelse - enkelte er kaldet af landsstyrelsen. De står til ansvar over for den kaldende styrelse med hensyn til, at deres forkyndelse er i pagt med Guds ord og den evangelisk-lutherske bekendelse.

Et samspil mellem kredsledelse og prædikanter i varetagelsen af hyrdeansvaret over for den lokale LM-kreds er tilrådeligt. Det kunne helt konkret komme til udtryk i, at man fra kredsstyrelsens side i højere grad spurgte prædikanterne om konkrete tekster eller emner, som man gerne vil have sat fokus på. Kredsstyrelsen kunne eventuelt først hente råd hos de ældste. Hensigten med konkrete tekster og emner skulle være, at hele Guds råd til frelse kom frem i forkyndelsen. Prædikanterne må for deres del være åbne for sådanne forespørgsler. Det kan også overvejes, om samme anliggende kunne imødekommes ved, at en enkelt prædikant blev spurgt om at komme oftere i en enkelt kreds og måske fik en funktion som »tillægs-ældste« i den pågældende kreds.

LM's kaldede prædikanter har ansvar for det læremæssige indhold og den åndelige vejledning i forkyndelsen i LM. Derfor er det kun mænd, der kaldes til prædikanter.

Vidne-forkyndertjeneste

Ny Testamente synes imidlertid at indeholde en opdeling og variation i forkyndelsesfunktionerne (jf. ovenstående: profet, evangelist, hyrde, lærer). En »oversættelse« af dette til nutiden i LM kunne være med til at gøre det mere konkret, hvad det betyder, når landsstyrelsen i tilkendegivelsen om tjenestedeling fra 1996 taler om en »*vidne-forkyndertjeneste*«. Der synes at være bibelsk belæg for en funktion og en tjeneste (profettjenesten og evangelisttjenesten), der lægger røst til Guds ord uden at varetage hyrde- og læreransvar. En tjeneste, som også kvinder har praktiseret (1. Kor. 11,5; Ap.G. 21,9). Vi må positivt være optaget af at lade en sådan tjeneste komme til udfoldelse iblandt os. Men vi må også i forbindelse med en sådan tjeneste-praksis bestræbe os på ikke at forårsage »flimmer på skærmen«. Vi må så klart som muligt kunne angive en grænse mellem på den ene side forkyndelse, der er udtryk for hyrde- og lærerfunktionen, og på den anden side forkyndelse, der ikke har denne karakter.

Profetisk tale. Ny Testaments omtale af *profetisk tale* (f.eks. 1. Kor. 14) synes at gå i retning af, at den adskiller sig fra den velforberedte og systematiske læretale ved at være forholdsvis kort og forholdsvis spontan. Der skal være plads til, at to-tre personer kan få ordet med indlæg af opbyggende, formanende og trøstende karakter. De kan eventuelt blive efterfulgt af andres bedømmelse. Når troens folk kommer sammen, lægger Gud snart den ene og snart den anden noget på hjerte, som han eller hun skal dele med de andre. (Gud kan også ha-

ve lagt det på disse personers hjerte, inden de tog af sted til møde!). Det skal ske med orden og så kortfattet, at flere kan nå at få ordet. Disse indlæg vil givetvis ofte have karakter af noget selvoplevet i mødet med Guds ord (noget med, at »Gud minder mig om noget, jeg vil dele med jer«). De vil derimod ikke have karakter af systematisk undervisning eller læremæssig bedømmelse. Sådanne mere frie og spontane samlinger burde vel kunne planlægges som noget regelmæssigt i LM's mødevirksomhed. Dels som udbygning af møder med almindelig prædiken. Dels ved møder med mere speciel karakter. Også gerne provokeret frem ved konkret tilskyndelse (eller måske kaldelse) fra de lokale lederes side til nogle kvinder og mænd - som man skønner har nådegave til at bidrage med noget godt til opbyggelse, formaning og trøst.

Evangelist-tjenesten. En *evangelist-tjeneste* i LM kunne være opgaver ved »GodtNyt Dytten«, i indvandrer-arbejdet eller andre funktioner i det udadrettede arbejde. For at undgå det ovenfor omtalte »flimmer på skærmen« kan det måske være godt at markere i ordningen, at evangelist-funktion har en anderledes karakter end hyrdens og lærerens (den kaldede prædikants) funktion.

Andre tjenester

Der er også *andre tjenester og stillinger i LM*, som ikke nødvendigvis kommer ind under kategorien ældste, tilsynsmænd, hyrder og forstandere. Disse stillinger kan man frimodigt kalde både kvinder og mænd til. Det kan f.eks. være ungdomssekretærer og juniorsekretærer. Det forudsætter dog, at stillingsbeskrivelsen ikke indeholder opgaver, som indebærer læremyndighed eller autoritets-udøvelse over voksne mænd. Det forudsætter desuden, at de heller ikke reelt fungerer som prædikanter i LM.

I øvrigt må også *mødeindledning* anses for at være en funktion, som ikke indeholder en hyrde- og lærer-opgave.

Betegnelser og titler er ikke afgørende. Men vi må forsøge at tænke lige så varieret om, hvad det vil sige at formidle Guds ord, som Bibelen gør. Det vil givetvis kunne være med til at åbne yderligere op for, at vidnesbyrdet om frelsen i Jesus kunne lyde iblandt os - også gennem kvinders tjeneste i forsamlingen.

Hyrdeansvarets placering - opsummeret

Når man i LM spørger: »*Hvem er min hyrde?*«, så må svaret lyde: »Du har efter nytestamentligt forbillede ikke én, men flere hyrder.« Et hovedansvar ligger i *afdelingsstyrelsen*. Dette ansvar er så i nogen grad uddelegeret, idet *prædikanterne* er lærere og afdelingsstyrelsens medlemmer er tilsynsmænd. Desuden varetager *medlemmerne af delegeretmødet og landsstyrelsen* på landsplan væsentlige dele af såvel lærer- som tilsynsansvaret. Desuden har afdelingsstyrelsen i praksis overladt en del af hyrdeansvaret til *kredsstyrelsen* (eventuelt suppleret af et ældsteråd) under de ovennævnte betingelser - og begrænsninger. Og den afgående kreds- eller afdelingsformand og nogle af de ældre mænd kan have en mere uformelt hyrde- og ældstefunktion. Vi skal ikke kun se på formelle embeder, men også på reelle funktioner i forsamlingen.

Krav til ledere

Guds ord angiver nogle »kvalifikationskrav« til åndelige ledere (hyrder, tilsynsmænd, ældste, lærere). Det inkluderer anvisninger for etiske forhold, sådan som de særligt kommer til udtryk i nogle afsnit af Pastoralbrevene (1. Tim. 3 og Tit. 1), men også i f.eks. Ez. 34 og Johs. 21. Der tales desuden om, at der påhviler ældste, tilsynsmænd, hyrder, lærere og forstandere et særligt ansvar både her og nu og på dommedag (Luk. 12,48, Jak. 3,1). Det kan nok give nogle visse betænkeligheder ved at stille sig til rådighed for en sådan opgave. Guds ord taler imidlertid også om, at »vor duelighed er fra Gud«, og »Han gav os nogle som«. Det må kunne bidrage til frimodighed - trods alt! Værd at notere sig er også, at det i Ny Testamente klart markeres, at åndeligt lederskab ikke er en herskerposition, men en tjenerrolle, der altid må være kendetegnet af ydmyghed sammenkoblet med den autoritet og myndighed, som Ordet giver.

Kaldet

Forudsætning for de respektive funktioner - inklusive ældste-, hyrde- og læreropgaven - er *nåde-gaveudrustning og kald fra Gud og mennesker*. Det indre og det ydre kald. Sidstnævnte er bl.a. udtryk for menighedens tillid, som er væsentlig for varetagelsen af den åndelige ledelse. Skal disse basale forudsætninger kunne kobles sammen med det valgssystem, vi praktiserer i LM, må *nåde-gavebevidsthed* siges at være nødvendig hos dem, der vælger. Endvidere må der være en klar erkendelse af, hvilke opgaver, de, der vælges, skal tage vare på. Givetvis ville man også kunne tydeliggøre og synliggøre karakteren af *åndelig* ledelse ved mere konsekvent at gennemføre en forbønshandling ved introduktionen til de respektive tjenester - i det mindste, hvor der er tale om at blive tilsat til funktioner og opgaver af en vis varighed.

Litteratur

Anbefalelsesværdig litteratur til videre studium:

- »Menighedens identitet« - specielt kapitlet om »Alle kristne er præster«.
- »Jordens største under« - specielt kapitlet »Menighedstjenester og -strukturer i NT«.
- »Nåde-gaverne, menighedens arbejdsudrustning« - Ragnar Skottene & Oddvar Søvik.
- »Tjenestedelingen mellem mand og kvinde i menigheden« - redegørelse og vejledning fra LM's landsstyrelse, december 1996.
- »Det positive nej til kvindelige præster« - Flemming Frøkjær-Jensen.
- »Tjen Herren med glæde« - Inger Margrethe Kofod-Svendsen.
- »Køn og identitet« - Jens Ole Christensen m.fl.